

ГЕНЕЗИС ТА СТАНОВЛЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Піхота І. С.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – викладач Герман М. В.

Фразеологія - один із розділів лексикології, що вивчає усталені мовні звороти. Об'єктом дослідження фразеології як розділу мовознавства є стійкі вислови, їх структура, семантика, походження та взаємозв'язок з іншими мовними одиницями. Фразеологією називають також сукупність усталених зворотів певної мови.

Фразеологізми займають особливе місце в словниковому складі англійської мови. Фразеологічні одиниці (далі ФО) є частиною культури англійського народу, тому потрібно знати і розуміти їхню структуру, семантику та суть, тому що без знань та розуміння ФО дуже важко досягнути національний склад мислення носіїв мови. Фразеологічні вирази вживаються майже в усіх галузях життя сучасної людини. Вони часто зустрічаються як в оригінальних творах класиків, так і у сучасних письменників, активно використовуються в засобах масової інформації та у повсякденному мовленні.

У характеристиці стійких словосполучень академік В.В. Виноградов виходить із того, що "більшість людей говорить і пише за допомогою готових формул, кліше. У системі сучасної літературної мови слова, більшою мірою, функціонують не як вільні, раптово зіткнуті і зчеплені окремі компоненти мови, а займають постійні місця в традиційних формулах"

Термін "фразеологічна одиниця", введений саме В.В. Виноградовим, мав використовуватися для позначення тих сполук, які не утворюються в процесі мовлення, а відтворюються за традицією. ФО мови можуть вивчатися у різних аспектах, але вихідними, визначальними завжди будуть ті, які сприятимуть розкриттю основних ознак, що робить фразеологізм фразеологізмом, що виділяє його в окрему одиницю мови. Утворення фразеологічних одиниць, їх щоденна поява – це живий і постійний процес, викликаний самою потребою людського спілкування. Цей процес пов'язується і спирається на найрізноманітніші сторони, якісь значимі ознаки, факти, дії, уподібнюючи нове найменування із цими ознаками, фактами, предметами та діями.

Більшість фразеологізмів в англійській мові є англійськими зворотами, автори яких невідомі. Прикладами подібних широко розповсюджених зворотів, створених народом, є:

pay through the nose – платити величезні гроші;

bite off more than one can chew – не розрахувати власних сил

Існує багато в англійській мові фразеологічних одиниць, які пов'язані з традиціями, обрядами, звичаями, іменами, прикметами та історичними фактами. Тому потрібно їх розрізняти та класифікувати до певної групи ФО.

Багато ФО прийшло в Англію із США. У багатьох фразеологізмах американського походження немає суто американських слів і їх можна легко прийняти за англійські. Лише у деяких зустрічаються американські слова:

the last of the Mohicans – останній із моґікан

Слід зазначити, що низка розповсюджених у США фразеологічних одиниць є тільки варіантами відомих британських фразеологізмів. За своїм смисловим значенням ці одиниці нічим не відрізняються від своїх британських еквівалентів. Лише один із компонентів фразеологічної одиниці замінений синонімом:

to cross somebody's path (British) – to cross someone's track (American)

брум.: lock the stable door when the horse has been stolen

амер.: lock the barn door when the horse has been stolen

занадто пізно вжити заходів безпеки

Багато усталених/ ідіоматичних словосполучень перекладаються послівно, незважаючи на те, що вони бувають різними за своєю парадигматичною природою та структурою. Так, значна кількість ідіоматичних виразів, що запозичені різними іноземними мовами з якоїсь мертвої чи живої мови у тій самій структурній формі, стали повними еквівалентами.

Veni, vidi, vici – I came, I saw, I conquered – *прийшов, побачив, переміг.*

Речення-ідіоми також часто зберігають ідентичну структуру й значення у мові перекладу. Найбільше серед них прислів'їв та приказок:

health is better than wealth – *Здоров'я краще за багатство.*

who talks much lies much – *Хто багато говорить, багато бреше.*

За класифікацією І. В. Корунця виділяють три типи фразеологізмів:

- фразеологічні зрощення;
- Фразеологічні сполучення;
- Фразеологічні єдності;

ФО мають свої граматичні особливості. Вони нерозривно пов'язані із загальним значенням фразеологізмів. Існують випадки коли з граматичної точки зору фразеологічний вираз побудований неправильно, але саме в такому вигляді вони існують у мові і будь-які граматичні зміни можуть порушити загальний зміст фразеологічної одиниці.

1. Василюк І. М. Фразеологізми як одиниці міжмовної комунікації// Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2004. – №17. – С. 130.
2. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства – Вінниця.: Нова книга, 2003. – 510с.
3. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навч. посібник. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 458 с.

Піхота, І.С. Генезис та становлення фразеологічних одиниць англійської мови [Текст] / І.С. Піхота; наук. кер. М.В. Герман // Перекладацькі інновації : матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, Суми, 25-27 листопада 2010 р. / Ред. кол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова та ін. — Суми : СумДУ, 2010. — С. 23-24.